

**ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА»**

Факультет суспільних і прикладних наук

Кафедра архітектури та будівництва

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з навчально-методичної роботи

Ярослав ШТАНЬКО
“ 29 ” серпня 2025 р.

ОСНОВИ МІСТОБУДІВНОГО АНАЛІЗУ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Галузь знань:	19 Інженерія, виробництво та будівництво
Спеціальність:	191 Архітектура та містобудування
Освітньо-професійна програма:	“Архітектура та містобудування”
Освітній рівень:	перший (бакалаврський)
Статус дисципліни:	вільний вибір
Мова викладання, навчання та оцінювання:	українська

**Івано-Франківськ
2025**

Розробники:

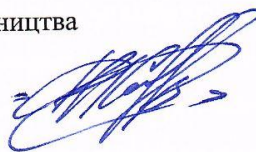
доцент кафедри архітектури
та будівництва

Андрій САВЧУК

асистент кафедри архітектури
та будівництва

Андрій ТАБАЧИН

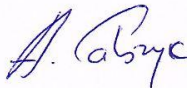
ЗАТВЕРДЖЕНО:

на засіданні кафедри архітектури та будівництва
протокол № 1 від 25 серпня 2025 р.
Завідувач кафедри

Руслан ЖИРАК

УЗГОДЖЕНО:

Гарант ОПП

Андрій САВЧУК

СХВАЛЕНО:

на засіданні Науково-методичної ради, протокол № 1 від 29 серпня 2025 р.

e-mail	andrii.i.savchuk@ukd.edu.ua andrii.v.tabachyn@ukd.edu.ua
Номер аудиторії чи кафедри	Макетна майстерня, 5 поверх Кафедра архітектури та будівництва, 203
Посилання на сайт	<u>Андрій Савчук</u> https://ukd.edu.ua
Сторінка курсу в СДО	<u>Основи містобудівного аналізу</u>

ВСТУП

Дисципліна «Основи містобудівного аналізу» вивчається в першому семестрі 4-го курсу. Спрямована на вирішення актуальних містобудівних проблем та аналіз конкретної території. Передбачається розробка концепції планування вибраної ділянки. Наступним етапом є розробка ідеї, що включає посадку будівель і споруд, влаштування входів та заїздів, проектування комфортного та дружнього до людини середовища. Предметом передбачається ознайомлення з сучасними світовими тенденціями в проектуванні та плануванні міського середовища. Курс «Основи містобудівного аналізу» є важливою дисципліною у напрямку підготовки «Архітектура та містобудування». Цілі вивчення дисципліни «основи містобудівного аналізу»: допомогти студентам оволодіти теоретичними знаннями і здобути практичні навички в галузі проектування міського середовища та окремих його частин.

Мета навчальної дисципліни:

1. Розкрити компетентності, які студент набуде в результаті навчання;
2. Ознайомити студентів з основними світовими тенденціями проектування міського середовища;
3. Оволодіти навичками планування території біля невеликих житлових чи громадських об'єктів;
4. Засвоїти навички містобудівного аналізу, навчитись користуватись нормативною документацією в галузі будівництва та архітектури;
5. Здатність студентом обґрунтовувати розроблене планувальне рішення.

Ринок праці зараз дуже динамічний, швидко змінюються вимоги до вмінь і навиків працівників. Тому однією з найважливіших компетенцій є здатність студентів до адаптації та дії в новій ситуації шляхом застосування наявних та згенерованих нових ідей, вміння застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс	4
Семестр	7
Кількість кредитів ЄКТС	3

Аудиторні навчальні заняття		Всього	7 семестр
	лекції	28 (в годинах)	28 (в годинах)
	семінари, практичні	56 (в годинах)	56 (в годинах)
Самостійна робота		96 (в годинах)	96 (в годинах)
Форма підсумкового контролю	Графічна робота	30	
	Екзамен		

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни:

Пререквізити	Постреквізити
Основи містобудування	Архітектурне проектування
3-д технології в галузі	
Архітектурне проектування	

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Перелік тем лекційного матеріалу

Змістовий модуль 1

Тема 1. Вступна лекція. Основні поняття. (4 год.)

Поняття «містобудівний аналіз». Системи розселення в Україні. Фізико-географічне районування території України. Етнографічне районування. Соціально-економічне районування.

Тема 2. Соціальні основи розвитку містобудівних систем. (4 год.)

Ієрархічні рівні розпланування території в Україні. Місто. Житлове середовище. Виробничі комплекси. Програми соціально-економічного розвитку. Проблеми охорони навколишнього середовища. Проблеми охорони культурної спадщини.

Тема 3. Завдання містобудівного аналізу (4 год.)

Класифікація завдань містобудівного аналізу. Приклади проведення містобудівного аналізу і його графічної подачі.

Тема 4. Основні учасники міського життя. Пріоритети майбутнього перепланування та розвитку міських територій. (2 год.)

Визначення ролі та частки кожного з учасників міського життя. Формулювання пріоритетів у плануванні міських територій у межах одного об'єкта, кварталу та мікрорайону.

Тема 5. Місто на рівні очей. (2 год.)

Способи проектування найдрібніших частин міського середовища. Робота з найменшим масштабом в дизайні середовища. Поняття тактильності та ергономіки.

Тема 6. Поняття пішохідності. (2 год.)

Економічний ефект при проектуванні та реалізації ідей пішохідного міста. Екологічність та безпека міського середовища в умовах розвитку пішохідної інфраструктури кварталу.

Тема 7. Передпроектне оцінювання території. (2 год.)

Функціонально-містобудівне оцінювання території. Композиційно-містобудівне оцінювання території. Терміни та джерела проведення містобудівного аналізу.

Тема 8. Нормативна база містобудівної діяльності та проектування. (2 год.)

Поняття містобудівних умов та обмежень на ділянці для проектування. Методологія визначення обмежень.

Тема 9. Клаузура. (2 год.)

Ідея планувального рішення:

- функціональне зонування ділянки, організація під'їздів і входів;

- композиція забудови та її прив'язка до сторін світу.

Техніка подачі – креслення виконані в програмі Archicad, комп'ютерна візуалізація або презентація, макет.

Тема 10. Вирішення генплану. (2 год.)

Загальні вимоги до розміщення об'єктів та забудови земельних ділянок.

Тема 11. Підсумкове заняття. (2 год.)

Підведення підсумків вивчення курсу «Основи містобудівного аналізу».

Огляд графічних робіт та оцінка проектних рішень.

Зміст практичних занять

Змістовий модуль 2

Тема 1. Сельбищна територія.

Заняття 1-2. *Вибір ділянки на проектування* (4 год.)

Завдання 1. Здійснити пошук ділянки на проектування та сформулювати ідею майбутніх проектних рішень.

Тема 2. Техніко економічні показники території.

Заняття 3-5. *Розрахунок площ.* (6 год.)

Завдання 2. Визначити межі ділянки, основні містобудівні показники на існуючій території.

Тема 3. Функціональне зонування території.

Заняття 6-8. *Функціональний аналіз і розподіл зон* (6 год.)

Завдання 3. Визначити функціональні зони (житлова, громадська, рекреаційна, господарська). Скласти попередню схему функціонального зонування території та проаналізувати взаємодію зон між собою (доступність, сусідство, шумові та екологічні фактори).

Тема 4. Регулювання у сфері містобудування.

Заняття 9-13. *Визначення обмежень на території.* (10 год.)

Завдання 4. Визначити основні містобудівні умови, обмеження та конфлікти на території проектування. Проаналізувати характер забудови.

Тема 5. Просторово-планувальна структура вибраної ділянки.

Заняття 14-16. *Формування планувальної схеми.* (6 год.)

Завдання 5. Сформувати варіанти планувальної структури забудови (квартали, блоки, внутрішні простори). Визначити щільність і поверховість забудови. Узгодити розташування житлових, громадських та відкритих просторів у межах плану.

Тема 6. Проектування автомобільної та пішохідної інфраструктури міста.

Заняття 17-21. *Учасники міського життя.* (10 год.)

Завдання 6. Спроектувати мережу автомобільної та пішохідної інфраструктури в умовах існуючої міської забудови. Створити об'ємну модель запроєктованого рішення.

Тема 7. Організація благоустрою та рекреаційних зон.

Заняття 22-24. *Відкриті та громадські простори.* (6 год.)

Завдання 7. Запропонувати систему дворів, скверів, дитячих та спортивних майданчиків, місць відпочинку. Розробити концепцію озеленення та благоустрою (вулиці, площі, внутрішні простори).

Забезпечити інтеграцію відкритих просторів із транспортно-пішохідною інфраструктурою.

Тема 8. Графічна подача містобудівної документації.

Заняття 25-28. *Оформлення проекту.* (8 год.)

Завдання 8. Оформити креслення в альбом-проект.

Зміст самостійної роботи студентів

Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни «Основи містобудівного аналізу»

Найменування видів робіт	Розподіл годин	
	денна форма	заочна форма
Самостійна робота, год, у т.ч.:	96	
Опрацювання матеріалу, викладеного на лекціях	20	
Підготовка до практичних занять та контрольних заходів	22	

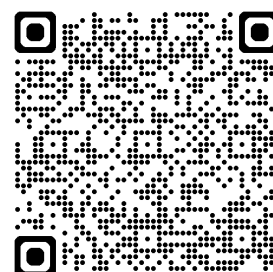
Підготовка звітів з практичних робіт	22	
Підготовка до поточного контролю	16	
Опрацювання матеріалу, винесеного на самостійне вивчення	16	

ПОЛІТИКА КУРСУ

Коротко, з покликанням на відповідну нормативну базу УКД, висвітлити питання:

1) щодо системи поточного і підсумкового контролю

Організація поточного та підсумкового семестрового контролю знань студентів, проведення практик та атестації, переведення показників академічної успішності за 100-бальною шкалою в систему оцінок за національною шкалою здійснюється згідно з “Положенням про систему поточного і підсумкового контролю, оцінювання знань та визначення рейтингу здобувачів освіти”. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

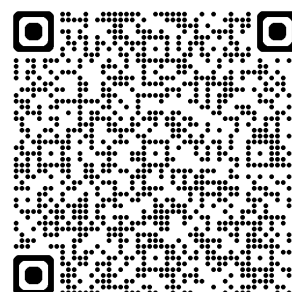
Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження оцінки з дисципліни отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до «Положення про політику та врегулювання конфліктних ситуацій». Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

2) щодо оскарження результатів контрольних заходів

3) щодо відпрацювання пропущених занять

*Згідно “Положення про організацію освітнього процесу” здобувач допускається до семестрового контролю з **конкретної навчальної дисципліни** (семестрового екзамену, диференційованого заліку), якщо він виконав усі види робіт, передбачені на семестр навчальним планом та силабусом/робочою програмою навчальної дисципліни, підтвердив опанування на мінімальному рівні результатів навчання (отримав ≥ 35 бали), відпрацював визначені індивідуальним навчальним планом всі лекційні, практичні, семінарські та лабораторні заняття, на яких він був відсутній. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).*

4) щодо дотримання академічної доброчесності

“Положення про академічну доброчесність” закріплює моральні принципи, норми та правила етичної поведінки, позитивного, сприятливого, доброчесного освітнього і наукового середовища, професійної діяльності та професійного спілкування спільноти Університету, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

5) щодо використання штучного інтелекту

“Положення про академічну доброчесність” визначає політику щодо використання технічних засобів на основі штучного інтелекту в освітньому процесі. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#). “Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації та фальсифікації академічних творів” містить рекомендації щодо використання в академічних текстах генераторів на основі штучного інтелекту. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

6) щодо використання технічних засобів в аудиторії та правила комунікації

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). На гаджетах повинен бути активований режим «без звуку» до початку заняття. Під час занять заборонено надсилання текстових повідомлень, прослуховування музики, перевірка електронної пошти, соціальних мереж тощо. Під час виконання заходів контролю використання гаджетів заборонено (за винятком, коли це передбачено умовами його проведення). У разі порушення цієї заборони результат анулюється без права перескладання. Ознайомитись з відповідним документом можна за [посиланням](#).

Комунікація відбувається через електронну пошту і сторінку дисципліни в Moodle.

7) щодо зарахування результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти

Процедури визнання результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти визначаються «Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та / або інформальної освіти». Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При вивченні дисципліни застосовується комплекс методів для організації навчання студентів з метою розвитку їх логічного та абстрактного мислення, творчих здібностей, підвищення мотивації до навчання та формування особистості майбутнього фахівця.

Програмний результат навчання	<u>Метод навчання</u>	Метод оцінювання

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Контрольні заходи

(в разі потреби - розділити за семестрами)

Вид	Зміст	% від загальної оцінки	Бал	
			min	max
Поточні контрольні заходи				
	всього	60	35	60
Підсумкові контрольні заходи		40	25	40
Всього:		100	60	100

Процедура проведення контрольних заходів, а саме поточного контролю знань протягом семестру та підсумкового семестрового контролю, регулюється «Положенням про систему поточного та підсумкового контролю оцінювання знань та визначення рейтингу студентів».

Фіксація **поточного** контролю здійснюється в “Електронному журналі обліку успішності академічної групи” на підставі чотирибальної шкали - “2”; “3”; “4”; “5”. У разі відсутності студента на занятті виставляється “н”. За результатами поточного контролю у Журналі, автоматично визначається підсумкова оцінка, здійснюється підрахунок пропущених занять.

Усі пропущені заняття, а також негативні оцінки студенти зобов'язані відпрацювати впродовж трьох наступних тижнів. У випадку недотримання цієї норми, замість “н” в журналі буде виставлено “0” (нуль балів), без права перездачі. Відпрацьоване лекційне заняття в електронному журналі позначається літерою «в».

Критерії оцінювання (за необхідності, поточного та/або підсумкового контролю)

До підсумкового контролю допускаються студенти які за результатами поточного контролю отримали не менше 35 балів. Усі студенти, що отримали 34 балів і менше, не допускаються до складання підсумкового контролю і на підставі укладання додаткового договору, здійснюють повторне вивчення дисципліни впродовж наступного навчального семестру. За результатами підсумкового контролю (диференційований залік/екзамен) студент може отримати 40 балів. Студенти, які під час підсумкового контролю отримали 24 бали і менше, вважаються такими, що не здали екзамен/диференційований залік і повинні йти на перездачу.

Загальна семестрова оцінка з дисципліни, яка виставляється в екзаменаційних відомостях оцінюється в балах (згідно з **Шкалою оцінювання знань за ЄКТС**) і є сумою балів отриманих під час поточного та підсумкового контролю.

Шкала оцінювання знань за ЄКТС:

Оцінка за національною шкалою	Рівень досягнень, %	Шкала ECTS
Національна диференційована шкала		
Відмінно	90 – 100	A
Добре	83 – 89	B
	75 – 82	C
Задовільно	67 – 74	D
	60 – 66	E
Незадовільно	35 – 59	FX
	0 – 34	F
Національна недиференційована шкала		
Зараховано	60 – 100	-
Не зараховано	0 – 59	-

Студенти, які не з'явилися на заліки/екзамени без поважних причин, вважаються такими, що одержали незадовільну оцінку.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. [ДБН В.2.2-40:2018. Інклюзивність будівель і споруд.](#)
2. [ДБН В.1.2-7-2021. Пожежна безпека.](#)
3. [ДБН В.2.2-9-2018 Громадські будинки та споруди. Основні положення.](#)
4. [ДБН В.2.3-15:2007. Автостоянки і гаражі для легкових автомобілів.](#)
5. [ДБН В.2.6-220:2017 Покриття будівель і споруд](#)
6. [ДБН А.2.2-3:2014 СКЛАД ТА ЗМІСТ ПРОЕКТНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ НА БУДІВНИЦТВО](#)
7. ДСТУ Б А.2.4-4:2009 Основні вимоги до проектної та робочої документації
8. Король В. П. Архітектурне проектування житла: Навч. посібник. Київ: «Фенікс», 2006р.
9. Гнесь І. Багатоквартирне житло. Тенденції еволюції. Львів : Львівська політехніка, 2013р.
10. Нойферт Е. Будівельне проектування : [довідник] / Ернст Нойферт. – [40-ве вид, перероб. і допов.]. – Київ : Фенікс, 2017. – 619 с. : іл., табл.

Додаткова література

11. Йен Гел. Міста для людей. Видавництво Кенекш, Київ - 2018 р. 304с.
12. Джефф Спек Правила пішохідного міста: 101 крок до створення кращих місць. Видавництво Кенекш, Київ - 2019 р. 286с.